

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstejn & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Correspondențele sunt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

INVITARE DE PRENUMERAȚIUNE

la

„Telegraful Român”:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Adresele ne rugăm a se scrie curat; a se pune posta ultimă, și în loc de epistole de prenumerațiune recomandăm onor. public asiguatele postali, (Posta-Utalyány — Post-Anweisung) ca împreunate cu spese mai puține și mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumerațiune.

Acei p. t. domni, cari și înnoiesc abonamentul, sunt rugați a ne avisa de timpuriu, pentru ca să ne scim orienta cu tipărirea esemplarelor, și a lipi adresele dlor pre asiguatele postali. Și unii și alții sunt poftiți a se adresa la Editura „Telegrafului Român” în Sibiu. Colectanților de 10 prenumerațiuni li se dă un esemplariu gratis.

Desbaterea proiectului de lege despre impunerea limbei maghiare.

(După fișarul stenografic al dietei).

Sedința din 2 Maiu 1879.

(Urmare și sfârșit din vorbirea deputatului G. Pop.)

George Pop: După aceste îmi permit a face cunoscută pe scurt opiniunea națiunei române despre proiectul ce stă în discuțiune, și aci voi reflecta mai întâiu la petițiunile ajunse la prea înaltul tron al Maiestății Sale prin deputațiunile archiereilor românesci și ale consistoarelor. Aci trebuie să coreg mai întâiu rătăcirea mai multor d-ni deputați, cari protestă că noi nu am avé drept de-a vorbi în numele națiunei române. La aceste eu declar, că îmi susțin pe deplin acest

drept al nostru, pentru că noi suntem carne din carnea și sânge din sângele națiunei române; simțim durerile națiunei române, scim lipsele și cunoașcem opiniunea ei publică, și ca membrii ai parlamentului, ne simțim deobligați a le face cunoscute.

Este remarcabil, on. casă că pe când umblaseră episcopii și deputațiunile la Viena, opiniunea publică maghiară în presă atribuia acea procedere a lor mai fără excepțiune, reacțiunei; însă n'a fost nimicit mai mult, decât rezultatul instinctului de conservare, dictat de legile ddeesci și omenesci, și împlinirea datorinței de ași apăra existența. Ceea ce ne doare este, că acel pas rămase fără rezultat.

Oare nu am fi noi Români în drept să numim acest proiect de lege, dacă nu făt al reacțiunei, în tot cazul însă o macsimă a politicei austriace tradiționale de: *Divide et impera*? Vă invit domnilor, ca să meditați despre aceasta!

Să vedem însă, ce cuprinde acea petițiune așa de persecutată. Și ca să fiu cât se poate de scurt, eu nu'i voi comenta cuprinsul, carele și așa este mai luminat decât soarele, pentru că toate cuvintele și expresiunile ei sunt basate pe dreptatea eternă și pe moralitate. După introduțiunea usitată, în alineatul al treilea se dic aceste:

„Causa care ne silește la acest pas precugetat cu toată serioșitatea, este acea dispozițiune ce se intenționează a se aduce prin legislațiune pe terenul instrucțiunei peste tot, prin urmare și pentru scoalele noastre porale confesionale, care dispozițiune, ori cât i s'ar aproba scopul, totuși în executarea practică se arată păgubitoare pentru cultură ear din punct de vedere pedagogic chiar cu neputință, de altminterlea în rezultatele ei este astfel, încât între împregiurările naționalităților patriei la efectuare de o parte va pute avé de urmare o procedură escesiv ze-

loasă, ear de altă parte din punct de vedere al intereselor naturale și instinctive ale naționalităților va pute produce numai jaluzie, neîncredere și o deosebită înstrăinare nu numai la credincioșii bisericei noastre, ci și între celelalte naționalități nemaghiare; o împregiurare, care totdeauna, dar cu deosebire în situațiunea politică de astăzi, încă nu destul de limpedită, ușor ar pute slăbi concordia frățască atât de mult dorită între popoarele patriei și alipirea patriotică de interesele statului, ear respectivei dispozițiuni dietale înseși i-ar împedeca sau chiar i-ar paraliza scopul arătat.”

Mai departe dice ea:

„N'avem nimic de-a observa, ca să se dea cetățenilor statului după putință ocaziune, de a învăța limba maghiară, ca limba statului, cu toate că legea esistență de naționalități, respective dreptul asigurat naționalităților la întrebuintarea limbei lor, și preste tot referințele etnografice ale patriei nici pe departe nu justifică necesitatea generală de-a învăța limba maghiară: dar pentru învățarea limbei maghiare proiectul de lege face astfel de dispozițiuni, față cu cari, — deși am fost cu mare stimă, către vederile de altminterlea întelepte ale guvernului Maiestății Tale, suntem siliți a ne exprima convingerea că acele dispozițiuni nu sunt nici de cum în stare a corespunde scopului propus.

În privința aceasta îndrăsnim înainte de toate a face preaumilita observare, că legea de instrucțiune prescrie pentru scoalele porale atâtea obiecte de învățământ, neapărat de lipsă pentru clasa de jos a poporului, a căror învățare în limba maternă a școlarilor ocupă cu deservire întreg timpul otărît în lege, așa încât afară de obiectele deja prescise a mai învăța, fie în mod teoretic fie și numai în mod practic, încă o altă limbă cu totul necunos-

cută elevului în acea măsură, precum o cere scopul proiectului de lege, abstrăgând dela frăgețimea minții copiilor, lipsesce cu totul timpul firesc recerut.”

„Dacă însă cu toate aceste se intenționează, ca în scoalele elementare din comunele bisericesci, cari nu pricep limba maghiară, să se învețe această limbă și elevii se iși-o însușească cu rezultat în vorbire și scris, nu rămâne alt modru practic decât, neglijându-se obiectele de învățământ, deja prescise de lege și neapărat necesarie atât în viața publică, cât și pentru ulterioara perfecționare, — să se întrebuinteze toată durata anilor de școală pentru instruirea practică a limbei maghiare, carea în viața publică nu este neapărat de lipsă pentru toți, și încă cu suprimarea trebuinței limbei materne propriie și a dezvoltării puterilor intelectuale ale școlarilor.”

„Nu putem presupune despre guvernul Maiestății Tale, că ar voi să esopereze învățarea limbei maghiare în modul acum arătat, căci prin aceasta s'ar jerfi scopul instrucțiunei porale interesului forțat al învățării limbei, și în sfârșit toată învățarea acestei limbi în scoalele porale din comune nemaghiare n'ar avé alt rezultat decât, ca școlarii de limba nemaghiară după o trudă îndelungată ar pute ici coala să rupă câte un cuvânt maghiar, amestecându-l cu elemente din limba sa propriă maternă, pe când nu iși-ar pute însuși nici chiar elementele culturai, corespunzătoare necesității reale, ear eșind din școală curând ar uita cunoscințele defectuoase, câștigate cu mare încordare, ale limbei maghiare ceea ce se poate documenta cu nemănumerate exemple din viața practică.

DL ministru de instrucțiune publică ar pute să ia aceste informațiuni ca precepte și ar pute să învețe din ele, că ori-cărui popor se poate și trebuie să i se dea învățatură numai

FOIȚA.

Gura satului.

Novelă. *)

I.

(2 urmare.)

Acesta e un lucru știut de toți, ba chiar un lucru, care de sine se înțelegea. Cine nu ar fi dorit, să asculte cântecele lui Miron și care fată nu ar fi dorit să îi fie în apropiere și să îi audă graiul limpede? Marta însă era fca Mihului Saftai și era un lucru firesc, ca atunci când ea îl roagă să nu dică ba, mai ales știind să îl roage atât de frumos, cum avea obiceiul. Fetele dar, când voiau să asculte, rugau pe Marta; Marta însă mai totdeauna le răspundea, că Miron nu voiesce, fiindcă nu e tocmai în voia lui cea bună. Numai din când în când foarte arareori, Marta ruga pe Miron să cânte.

În horă Miron totdeauna e cum-

pătat, încât par'că numai șuguesce cu jocul. Dar ochii tuturor se opresc asupra lui. Înalt și mlădios, cu umerii lași și cu peptul eșit, el calcă lat și pe întreaga talpă, încât la fie care pas întregul trup i se scutură și se leagănă când la dreapta când la stînga. Când stă însă și iși ridică fruntea eșită din față, fetele tresar sub privirea lui.

Un cap balan cu pîrul lung până pe umeri, cu o față albă și străbătută ca de-o resuflare de rumeneală, cu doi ochi mari și albastrii ca fața ceriului privită de pe culmea muntelui. Totdeauna e în această față ceva, ce nu se mai găsește în alte fețe, un fel de tristeță, un fel de gânduri, eară în surisul de pe buzele lui ascuțite totdeauna e ceva, ce îți deschide sufletul.

E minunat făcău Miron și nu e minune, că toți îl caută și îl doresc. Înspre amurgul serii, când jocul se sparge, Marta pleacă spre casă.

Unii merg într-o parte, alții într-alta.

Toderică merge cu Marta până la respântie, îi doresce de bine, apoi cotesce la stînga și o lasă să meargă cu ceilalți mai departe.

Până acasă ea merge însoțită de fete și flocăi. Între flocăi este și Miron care precum de la sine se înțelege, totdeauna merge alături cu dînsa.

Peste puțin ei lasă apoi ulița, trec un părlaz de la dreapta și merg pe o cale mai scurtă, pe poteca dintre vii, pe la fântâna corbului unde isvoresce apa cea bună.

Până aici merge Miron. Mai departe nu. Aici apoi câte odată fetele și flocăii se opresc și Marta roagă pe Miron să cânte.

Și adeseori casele din satul apropiat abia se mai ved, când fetele și flocăii pleacă și lasă pe Miron singur la fântâna corbului.

Odată, de mult acum, cântase atât de frumos, încât vremea se întărdia și singură Marta mai cuteză să rămăe singură seclînd pe earbă.

S'a dus toți, grăi Miron îngrijiat când se vedu singur cu Marta.

— Nu'mi pasă! — îi răspunde Marta încălădî. Cîntă mai departe.

„Dar e tîrziu!”

— Cîntă, îi dîse ea încă odată.

Miron se simți cuprins de un fel de beție, se aședă pe doaga fântănei

și încep să iși verse sufletul în o doină, ce se perdea în liniștea serii.

Marta ascultă cîtva timp dusă, apoi se ridică, se apropia încet de fântână, se aședă lângă Miron și iși răzema capul de umărul lui. Miron simțind resuflarea ei caldă și undoierea sinului mișcat de bătaia inimei tresări cuprins de-o îngrozitoare uimire.

— Cîntă mai departe, căci grozav de frumoasă e doina, îi dîse ea cu stăruință, apăsând mîna pe umărul lui.

„Nu mai pot îi dîse el, resuflînd din greu, apoi se ridică.

— Bine! — dice ea. — O să cîntîi altă dată.

Miron privi cîtva timp în fața ei, îi apucă după aceea mîna și grăi:

„Marto! Dacă tu ai ști, cît de bine mă simt, când te ved, când îți aud glasul, când mă privesci, dacă ai ști, cît de bine mă simt, când gîndesc la tine, nu știu cum, dar par'că ar trebui să plîngi.

— Știu Miroane! îi răspunde ea fiindcă și eu mă simt bine, când sînt aproape de tine.

*) Din „Convorbiri literare”.

în limba lui maternă. Apoi macsimile patriotice și nici decum reacționare, cuprinse în acea petițiune le-ar pute profesa și cei mai mari patrioți maghiari. (Deputații nemaghiari aprobă).

Petițiunea nu se apără de învățarea limbei maghiare căci ea ȳice :

„Cu totul altmintrelea sânt de-a „se considera scoalele confesionale „superioare și mai eles instituttele pe- „dagogice, în care așa dară se pot „lua treptat măsuri mai ample pentru „învățarea limbei maghiare; dar și în „privința aceasta stăruința autorități- „lor scolare ale bisericei noastre auto- „nome numai ar cresce, dacă, pe basa „legilor existente, fără nici o disposi- „țiune mai nouă din partea legislati- „vei, aceste autorități libere de ori-ce „influență din afară vor pute lua spon- „tan din timp în timp dispozițiuni „corespunzătoare postulatelor cultu- „rale.“

Petițiunea însă nu lipsește a descoperi încă și grigia și neîndestularea sa patriotică, reflectând la zelul es- esativ de-a maghiarisa cu următoarele cuvinte :

„Ce privesce introducerea limbei „maghiare ca obiect obligat de învă- „țământ în scoalele confesionale nema- „ghiare, sântem siliți, pe lângă amin- „titele pedeci neînvigibile pedagogice „a mai aduce înainte în această prea- „umilită reprezentățiune încă o im- „pregiurare foarte dureroasă, care „stând în legătură cu proiectul de „lege din cestiune, nu se poate după „noi a nu fi luată în considerațiune. „Este știut că opiniunea publică din „patria noastră, carea se exprimă în „viața publică și în presă, ca și în „dietă, solicează neîntrerupt astfel „de dispozițiuni legislative și admini- „strative, cari sânt cualificate a duce „la maghiarisarea cetățenilor de na- „ționalitate nemaghiară.“

„Această nisuință a elementului „maghiar, manifestată atât de viu, „încă de mult a produs îngrigiri în- „tre credincioșii bisericei noastre, cari „își tem limba și naționalitatea lor; „și de oare-ce biserica noastră are „caracter național, proiectul de lege, „obiectul espunerei noastre, între cre- „dincioșii bisericei noastre, chiar și „numai auzindu-l, a mărit într-atâta „amintita îngrigire, încât ei reprimind „la încercările analoage, întreprinse „cu vre-o câte-va ȳeci de ani înainte „se tem, că proiectul din cestiune „este pe terenul legislațiunei un nou „început al nisuințelor, cari aveau de „scop a duce în îndeplinire cu tot „prețul maghiarisarea și cari în de- „cursul desvoltărilor ulterioare pot „lua direcțiunea, prin care întrebui- „nțarea liberă de până acum a limbei

„noastre naționale în viața publică, „în comunele și bisericile noastre, înce- „tul cu încetul să fie eschisă cu totul.“

Eu sânt convins, că la enuncia-țiunile aceste nu mai trebuie nici un comentariu.

Într-aceea vȳ rog, ca să binevoiți a considera petițiunea aceea nu numai ca fapta prelaților și reprezentanților consistoriali, pentru că națiunea în- treagă, fără diversitate de confesiune a primit-o de a sa, când s'a publicat acea petițiune, o ține astăzi de pro- prietate a sa și o va ține totde-auna, cu singura escepțiune de câțiva rene- gați din Marmăția (Maramureș), în ur- marea contrapetițiunei inscenate în- tr'un mod miserabil, dară încă și din aceia s'au întors mai mulți Români. Dacă d-voastră nu credeți, binevoiți a cerca, să le dați ocaziune de-a vota pe față, în ordine și regulat.

Tălmăcindu-vȳ eu aici opiniunea publică a națiunei române asupra pro- iectului de lege care se discută, mȳ simt totodată obligat, a vȳ declara, că persecuțiunile religioase suferite în trecut, maltratările politice și națio- nale pe care le suferă astăzi, Românii nu le atribue națiunei maghiare, ci numai reuțatei acelor Șovinisti, cari s'au apȳrat de potestatea statului, oameni de rea voință, cari pun totul în joc de hazard. De altmintre eu accentuez aci, că proiectul acesta de lege nu cuprinde nimic nou, căci el este numai repetițiunea politice din- tre anii 1830 et 1848 de-a maghia- risa prin forță violentă, ceea ce astăzi s'a transfigurat firesce, în cos- tum mai modern.

Șovinistii de astăzi nu spun pe față, precum spusese odinioară Kos- uth în „Pesti Hirap“ al seu: Să gră- bim, să grăbim, să maghiarisăm pe Croați, pe Români și pe Sași, căci în cas contrariu vom perii.“

Atunci însă Szechenyi simțise ne- cesitatea de-a modera pe Kossuth ȳi- cȳndu-i: „Să nu'i forțăm cu foc și fer, ci să'i primim între barierele con- stituțiunei noastre ca să ne primească și ei pe noi, adecă limba noastră.“

Eară Vesselényi în Transilvania învȳta: „Să se dea drepturi numai a- celor Români, cari se vor face Maghiari.

Toate aceste sânt fapte istorice foarte instructive; dară evenimentele urmate după aceea în anii 1848 et 1849 sânt și mai instructive, de-a că- ror reînnoire Dȳeu să ne apere.

Iosif Madarász (întrerupȳnd). Nu ne temem.

George Pop: D-ta nu te poți teme, căci la bȳtrânețele D-tale nu ești bun de-a mai lua parte la bȳtă- lii revoluționare, de aceea însă tot trebuie să fim îngrigiați pentru patrie și popoarele ei.

În Transilvania dieta din anul 1842 preparase un proiect de lege, ce semȳna cu acesta, era însă și mai crunt; dar acela n'au căștiȳat sanc- țiunea prea înaltă. Este adevȳrat, că acel proiect de lege după ideile de atunci a nȳvȳlit ca prin ușă spartă în sanctuariul național și religios al Romȳnilor, decretȳnd, ca după ȳece ani să se introducă esclusiv numai limba maghiară în biserici, ear în scoale nu numai să fie propusă ca studiu, ci toate obiectele de învăță- mȳnt să se propună tot numai în limba maghiară. Resultatul fȳ, că de o parte Domnitoriul n'a sancționat acel pro- iect, ear de alta episcopii au remon- strat și capitulul din Blaj au protes- tat în următorii termini:

„Finis scholarum blasienſium, juxta benignam divorum Austriae imperatorum intentionem paternamque propensionem fuit: ut scholae istae essent institutum nationale, culture morali, religiosae et li- terariae inter Valachos promovendae in- servitutum; et intime persuasi sumus, huic fini obtinendo nullum medium su- peresse aptius lingua valachica, utpote materna. Hoc medio usi fuere etiam ma- jores nostri semper, utimurque hodie; hac lingua imbuti sacerdotes ac edocti scientias ad nobilem illum finem neces- sarias, ipsi etiam virtutem et religionem coluerunt. Est agitur evidens, linguam hanc e scholis blasienſibus nisi cum pe- riculo morum ac religiositatſis, et quod nobis non minus dolorosum est, cum ruina clare naționalitatis eliminare non posse. Fateamur autem sincere, non tantum post decem annos, sed neque post decem secula, immo nullo unquam tempore nos nationemque nostram lege obligari posse, quae moribus ac religiositati pe- riculum ac obicem naționalitati vero rui- nam parat ac interitum.“

Între aceea națiunea română la toate aceste câte se întȳmplă acum ȳice: „Alios ego vidi ventos, aliasque procellas“ Românii adecă ajuși la conștiința de sine și cunoscȳnduși trecul plin de lupte, sânt convinși pe deplin, că dacă geniul lor bun i-au apȳrat până acum de apunere totală în mijlocul învsaunilor de nenumȳrate popoare barbare, cari au prefȳcut toate în ruine, astăzi în seculul al nouȳ spre-ȳcealea, în acest secul al liber- ȳtatei și al naționalităților, earăși îi va scăpȳ de nimicirea plȳnuită contra lor în acest proiect de lege.

Romȳnii, în această luptă a lor de sisif, vor împrumuta puteri dela istorie, în care învățatul Bonfiniu, chie- mat din Italia prin regele cel mai mare al Ungariei Matheiu Corvin, care a fost Român de origine, ca să scrie istoria patriei sale și a familiei de ori- gine română, cu mintea sa cea ageră a scris aceste:

„Coloniae, legionesque Romanae in- ter Barbaros obrutae, Romanam tandem linguam redolere videntur, et ne omnino eam deserat, ita reluctantur, ut non tan- tum pro vitae, quantum pro linguae in- columitate certasse videantur. Quis enim assiduas Sarmatorum inundationes et Gotharum, item Hunnorum, Vandalorum et Gepidarum eruptiones, Germanorum excursus et Longobardorum, si bene sup- putarit, non vehementer admiretur.“

Onorată casă! Națiunea română credincioasă luptelor amare, pline de martiriu, dar glorioase, apȳrȳnduși limba, naționalitatea și religiunea ȳice: Noi această limbă, simbol și atribut al naționalității noastre, noi religi- nea și datinele noastre naționale le-am erȳdit ca relicuii sacre dela strȳ- bunii nostri; aceia ni le-au apȳrat și conservat preste toată lungimea seculilor petrecuți în calamități; fide- li acestor tradițiuni, noi încă le păȳim și apȳrȳm spre a le transpune des- cendenților nostri ca clenodii sacre; ear acelora cari voiesc să ne îpe- decee intru aceasta le ȳicem cu strȳ- bunii nostri:

„Hic niger est, hunc tu Romane caveto!“

Ear eu în vederea acestui proiect de lege înȳiesc protestul glorioșilor mei strȳbuni:

„Fatemur autem sincere, non tan- tum post quatuor annos, sed neque post decem secula, immo vero nullo unquam tem- pore, nos nationemque nostram lege obli- gari posse, quae moribus ac religiositati pe- riculum ac obicem naționalitati vero rui- nam parat ac interitum.“

Proiectul de lege nu'l primesc, ci îl resping cu indignățiune.

(Va urma).

Revista politică.

Sibiui, în 6 Iunie.

Contele Andrassy este bolnav. Nu se scie, că boala Escelenței sale este de natură fizică sau politică, dar a- tăta e sigur, că ea a dat ansă la o mulțime de faime despre retragerea sa dela oficiu. Oficioșii își dau toată silința a desminti acele faime și a le re- duce la un simplu concediu al conte- lui Andrassy.

Cu privire la întrarea trupelor austriace în sangeacul Novi-Bazar se comunică din parte oficioasă ur- mătoarele: O hotărire meritorică des- pre întrarea trupelor nu s'a luat până acum de guvern. Ci este sigur că aceasta hotărire se va face pendentă dela resultatul cercetărilor, cari au a se face despre starea drumurilor, po- durilor și a relațiunilor de garnisoană etc. Dacă va resulta, că lărgirea ocu- pațiunei ar recere cheltueli mai mari, decât s'ar pute afla îndrep-

După aceste ei își mai steterȳ cât-va timp tăcuți în față, apoi Marta plecȳ spre casă, eară Miron rȳmase privind în urma ei.

E de mult deatunci, și deatunci Marta n'a mai fost singură cu Miron.

Sosind acasă în acea sară, nu i vorbea mumei sale decât despre Miron spunȳndu-i mereu cât de frumos cântă, cât de dulce e la vorbă și cât de plă- cută îi este toată înfățișarea.

Safta asculta cu privirea ațintită la buzele ficei sale, care vorbea cu a- tăta căldură și atât de frumos, încat ar fi dorit ca ȳi și noapte s'o asculte. Eară când îi spunea, că Miron în- tru toate îi face pe plac, era mȳndră de înfăietatea, ce i se dȳ ficei sale pretutindenea și de cătră toți.

Și de aici înainte Marta foarte a- dese-ori vorbea mumei sale despre Miron și foarte adeseori își aducea a- minte de dȳnsul.

Gura satului!

La lucru și pe la seȳletori fetele cântau doinele pe care le învățase de la Miron, își aduceau aminte de fața lui drăgăstoasă, se mȳndreau cu vor-

bele dulci primite dela dȳnsul și fe- riceau pe Marta, care îi era dragă.

Atât însă și numai atât; mai de- parte nimeni nu cuteza să ducȳ vorba: ba fetele mai fericiau pe Marta și pen- trucă în curȳnd avea să fie mireasa unui june atât de voinic și de bogat ca Toderică.

II

Ce săi faci? — Așa s'a învățat lumea! — După ce vinul a stat de fert și începe a să deosebi de drojdi și a se limpeȳi, fȳcăii vor să se în- soare, eară pe fete le apucȳ dorul de mȳritiș.

Dar Cosma încă din primăvară pusese temelia pregătirilor de nuntă căci Toader trecuse de douăȳeci de ani și nu se mai cuvenea săși peardȳ anii, bȳtȳnd căile seȳletorilor, eară Si- mina, soȳia lui Cosma ardea de do- rința de a se vedea soacrȳ mare, maică nurorii din casă și cât mai curȳnd bu- nicȳ

Pe când dar vinul ferbea prin bu- toae, Simina își făcea mereu de lucru prinșopron și mereu își ȳicea: „Vinul

ista nu se mai astȳmpȳrȳ.“ O ȳi însă, alta și earăși alta, și urma apoi una de sȳrbȳtoare, aceea în care argații slo- boȳirȳ butoaele pe pȳlȳmȳri groase în pivniță, întrebȳndușe în șagȳ, cine oare și când și de dragul cui va sparge bu- toiul cel mare și cu deosebire pe cel mic, în care se păstra cel mai bun vin din anul în care s'a nȳscut Toderică.

În sfȳrsit, după ce toate erau puse la cale, Cosma se aseȳa la masă și privi îndelungat la soȳia sa.

Ea dete din umeri.

— Ei! ce ȳici nevastă? o în- trebȳ el.

„Ce să ȳic? îi rȳspunse ea. Cum vei crede tu mai bine.

Înțelegerea era deplină și nu mai rȳmȳnea decât un lucru, pe care trȳ- bueau săl punȳ la cale, dar aceasta era greu și trȳbuia să fie făcut cu multȳ băgare de samȳ.

Nu'i vorbȳ! Mihu și Safta sciau de mult, când anume vor avea să pri- mească oameni buni la casa lor; dar ei o sciau de pe spuse, din câte o glumȳ scăpatȳ la timp potrivit, o sci-

iau din gura satului; acum trebuia să li se spue după cum se cuvine, cu toată cinstea și omenia și fără ca se mai rȳmȳe îndoială dintr'o parte ori dintr'alta.

Întrebarea era dar cine să dea cinstea, cine să ducȳ vorba și să pri- mească rȳspunsul. Trebuiau să fie oameni de frunte, oameni din oameni, oameni, cari sciu să ȳică „bunȳ dimi- neaȳta“, sciu să potrivească întrebarea și, mai ales, care să primească rȳs- punsul, oameni trebuiau să fie, care fac cinste caselor între care se pun.

Cosma dorea, ca trecȳnd oamenii lui de-a lungul uliței, satul să pri- vească în urma lor și să ȳică: „Aces- tia sânt oamenii lui Cosma Florii Cȳ- zacului și ca Mihu, după ce îi vor fi eșit din casă, mulțȳmit să poată grȳi vecinilor: Am avut pe cutare și pe cutare la casa mea.

Și lucrul rȳu e cu totul lesne de pus la cale, dar orice greșalȳ, fie ea cât de micȳ, ar pute să strice toată înțelegerea și buna învoeală.

(Va urma).

tăite față cu avantajele ei politice și materiale și față cu starea financiară a țerei, atunci eventualitatea nu este nici decât eschisă, că pentru momentul present s'ar pute cu totul renunța la ocupațiune. În cazul contrariu și dacă ar succeda, ca spelele întrării trupelor să se reducă la un minim prin alte măsuri, guvernul ar pași la executarea drepturilor, garantate prin tratatul dela Berlin și precizat mai de-a aproape în convențiunea de la 21 Aprilie.

Precând oficioșii scriu aceste, diarul maghiar „Független Hirap” este în pozițiune a aduce scrii foarte detaliate despre ocupațiunea dela Novi-Bazar și scrie: Dovadă, că intrarea trupelor în Novi-Bazar e înaintea uși, este împregiurarea, că planul mobilisării este elaborat până în cele mai mici detalii. Noi putem comunica — dacă dispozițiunile nu se vor modifica — că regimentele destinate pentru prima mobilizare vor primi mandatul de convocare în 20 l. c. Aceste sunt de ocamdată nouă regimente. Regimentele de linie, completate prin trupele dirijate către Rogatica, vor fi împărțite în două divisiuni de armată. Următoarele regimente vor fi mobilizate: regimentul de rezervă Nr. 6 „Contele Coroini” din Neoplanta; regimentul de infanterie aradn Nr. 37 „Archiducele Iosif” (Esseg); regimentul de infanterie din Dobrița Nr. 39 „Marele duce Alecsi” (Timișoara); regimentul de infanterie lugoșan Nr. 42 „Aleman” (Pola); regimentul de infanterie din Murș-Oșorhei Nr. 62 „Principele de coroană Ludovic de Bavaria” (Cluj) și regimentul de infanterie otocian Nr. 79 „Jelacsi.”

Spre întregirea acestui corp de armată se vor mai mobiliza următoarele trupe ungurene: batalioanele de vânători Nr. 23 și 31; părțile corespunzătoare din regimentele de husari Nr. 5, 9 și 12; o parte din regimentul de ulani Nr. 53 și regimentele de artilerie Nr. 3 și 12.

„Bihár” comunică că regimentul Nr. 37 staționat în Oradea-mare ar fi și primit mandatul a pleca la Novi-Bazar, ear ministrul pentru apărarea țerei a încunoscintat pe comitatul Pesta, că pentru mobilizare, care se va despuce în curând, el a compus comisiunile pentru asentare acailor.

De vre-o câteva zile încoaci se țin în ministeriul de războiu consultări militare, la care între alții iau parte generalul comandant al Bosniei, ducele de Würtemberg, generalul Vlasits și generalul Pielsticker, comandantul divisiunii de infanterie 28. Ședințele, cari se țin pe fie-care zi, durează mai multe oare. Pielsticker a plecat eri la Agram, sosind la Viena comandantul Croației generalul Philippovics.

Cum vor fi primite trupele noastre în țara de ocupațiune se poate vedea din următorul fapt, care se comunică din Cetinje: La vizitarea dealurilor dela Hum avuse loc un atac a nizamilor turcesci în contra comisariului austriac, căpitanul Sauerwald; atacul s'a făcut prin baionet. Comisiunea fu respinsă și ea sistase toată regularea până la sosirea de instrucțiuni nouă. Comisarii turcesci s'au retras cu totul.

Camerile României n'au intrat încă în desbaterea meritorie a cestiunilor, ce au de deslegat. În aceste două săptămâni, de când camerele sunt întrunite, s'a petrecut timpul cu formalități. Cestiunea Ovireilor preocupă toate clasele societății din România. Într'un discurs, ținut la ateneu dl I. Heliade Rădulescu a făcut următoarea propunere pentru deslegarea cestiunii Ovireilor:

1. „Vor pute cere împământeni-

rea dela corpurile legiuitoare, străinii de ori-ce religione vor fi, cu condiție să fi ședut 10 ani în România și să fie căsătoriți după formele civile, cu Române.

„De vor divorța vor perde drepturile câștigate.

2. „Toți străinii cari vor posedea certificate și diplome constatatoare, că au urmat în țara noastră, regulat și cu succes, toate clasele primare, liceul și una din facultăți sau scoale de bele-arte, de inginerie sau arhitectură.

„Străinii cari au obținut împământenirea nu pot cumpăra proprietăți ci numai copiii lor când vor deveni maioreni. Străinii cari vor cere împământenirea sunt obligați să probeze că au adus servicii țerei noastre și că pot fi utili ei în viitor.

„Toate legile contrarii acestor dispozițiuni rămân abrogate dela promulgare.”

Guvernul rusesc a dăruit o parte din flota dunăreană guvernului bulgar. Pentru moment vasele vor ține ofierii lor rusesci. Donațiunea este fără îndoială foarte prețioasă, numai se nasce întrebare, că au Bulgarii dreptul a susține o flotilă după stipulațiunile tractatului dela Berlin?

Dualismul și Nemții.

Aflăm în diarul „Politik” din Praga următoarea corespondență din Viena:

„În conferența dela Graz, unde s'au dăduse rendez-vous elita partidei progresiste dominase o dispozițiune animată, ba s'ar pute dice infuriată în contra Maghiarilor. Instituțiunile dualiste și cele două pacte de învoire încheiate una după alta fură critisate în mod foarte nefavorabil. Asupra d-lui Kaiserfeld s'a exprimat un adevărat nimicitor verdict de către compatrioții sei, cari sunt îndreptățiți a vorbi în numele provinciei, ce formase până acuma pedestalul se propriu. După un astfel de ostracism, acest idol al erei dualistice, care aparține zemisliitorilor politice de-a preda Austria Maghiarilor pentru a pute denega Slavilor toate, de abia va mai cuteza a eși înaintea publicității cu vederile sale, care întimpină o opozițiune așa mare, și care sunt de mult întrecute de timp.

Nu este nici de cât de lipsă a simpatiza cu toate țintele partidei progresiste, pentru a'si mărturisii în mod franc, că conducătorii acestei partide dau expresie foarte esactă părerilor celei mai mari majorități a populațiunei austriace nemțesci, perhorecând dualismul cu toată hotărîrea și dându'si silință a împinge desvoltarea mai departe a raporturilor noastre publice într'o direcție opusă dualismului. Acestei împregiurări trebuie atribuită cea mai mare însemnătate. Aici zace punctul unde se atinge curentul dintre Nemții liberali cu aceia dintre naționali și conservativi, și de aici se poate pune la cale o cooperațiune anti-dualistică, care va reda monarchiei austriace chemarea ca dela început.

În gura unui Walterskirchen este de sigur o aparițiune surprinzătoare, a auzii accentuându-se deosebirea în tractarea Maghiarilor pe o parte și a Nemților și Slavilor pe altă parte. Atunci au fost Maghiarii oțeriți, dișe Walterskirchen, și pe aceia se grăbiau a'i mulțami; astăzi însă sunt Nemții și Slavii nemulțamiți, și pe aceia îi lasă să aștepte. Merită deosebită considerație și îndigerarea unui alt orator dela întrunirea de partidă din Graz, a doctorului Mack, la minoritățile naționale asuprite de Maghiari, minorități naționale, cari doresc restituirea autorității austriace. Acestea dovedesce, că în sinul cercurilor politice conducătoare și agitatoare ale

Nemților austriaci se iau deja în considerațiune mijloacele, prin cari ar pute fi resturnată egemonia maghiară.

Atâta este sigur, că Germanismul austriac în elementele sale cele mai marcate și pronunțate a devenit cu deservășire antidualistic. Întrunirea de partidă din Graz este o dovadă eclatantă despre aceasta. Cu drept cuvânt se poate întreba: Unde sunt oare apoi spriginitorii dualismului? Cu excepțiunea Maghiarilor toate celelalte popoare ale Monarchiei au devenit adversari ai acestei instituțiuni. Astăzi se arată numai începutul tendenței antidualistice; mâne însă vom sta deja înaintea unei preșuni mari, care pe di ce merge se va mări. Astfel de curente nu se pot opri, ele își fac calea în ciuda tuturor pedecelor. Dacă și Nemții nu mai vreau să scie de dualism, pe care Slavii și Români de mult îl refușă, atunci veți bine el nu se mai poate susține!

Academia română.

Sesiune extraordinară.

Procesul-verbal Nr. 1.

Ședința din 23 Maiu st. v. 1879.

Membrii preșenți:

D-nii Aurelian Petre S., Babeș Vincentiu, Bariț George, Caragiani Ioan, Crețulescu Nicolae, Falcoian Stefan, Ghica Ioan, Hașdău Bogdan P., Ionescu Nicolae, Laurian Augustin Treb., Maniu Vasile, Odobescu Alesandru, Papadopol-Calim. Alesandru, Roman Alesandru, Sion George, Stefanescu Grigore, Sturdza Dimitrie A.

Președinte Ioan Ghica.

Ședința se deschide la 8 1/2 oare seara.

D-l președinte dă lectură adresei d-lui Ministru de culte cu Nr. 3,659. din 4 Aprilie a. c., prin care i s'a transmis legea votată de corpurile legiuitoare sancționată de A. S. R. Domnul, prin înaltul decret cu Nr. 759, din 27 Martie, și promulgată prin „Monitoriul oficial” în următoarea cuprindere:

Art. I. Societatea academică română, instituită prin decretul domnesc cu Nr. 1,246, din 26 August 1867, se declară instituit național cu denumirea de: Academia română.

Ea își are reședința în capitala României.

Art. 2. Academia română are de scop cultura limbei și a istoriei naționale, a literilor, sciințelor și a frumoaselor arte.

Art. 3. Academia română este și rămâne persoană morală și independentă în lucrările sale de ori-ce natură. Ea singură se organizează, își face regulamente și își administă a-verea sa prezentă și viitoare.

„Art. 4. Statul face academiei române o dotațiune anuală fixă de 30,000 lei, care se va inscrie în bugetul statului. Din această sumă o parte va fi pururea afectată de către academie la acordarea a două premii, unul scientific și altul literar, purtând denumirea de: Premiul Lazar și Premiul Heliade Rădulescu, fie-care premiu va fi cel puțin de 5000 lei.”

„Art. 5. Societății academice se va da un loc de cătră stat, pentru clădirea unui edificiu al seu, care se va hotărî prin o anume lege.”

„Art. 6. Academia română întreține relațiunile sale cu guvernul prin ministeriul cultelor și instrucțiunilor publice.”

Dl. președinte dice, că Societatea luând act de această lege, este datoră a arăta simțăminte de grațitudine către guvernul țării și către A. S. R. Domnul. Se admite a se cere o audiență A. S. Regale spre a i

se presenta toți membrii Academiei în acest scop.

(Va urma).

Varietăți.

* (Postal). Postul de magistrul postal la stațiunea din Racoș (comitatul Cic) este de ocupat. Cauțiune 100 fl., salariu 150 fl., și 40 fl. pausal de cancelarie.

Suplicele au să se adreseze în timp de 3 săptămâni la direcțiunea postală din Sibiu.

* (Convocare). Adunarea cercuală a despărțământului VII-lea al asociațiunei transilvane, se convoacă prin aceasta pre Duminecă în 6 Iulie st. n. a anului curent d. ameași la 2 oare în opidul Roșia-Montană, la carea avem onoare a invita pre toți membrii acestui despărțământ și pre toți cei ce se interesează de cultura națională.

Abrud, în 16 Iunie 1879.

Comitetul cercual.

A. Filip m. p., Ioane Têrnovean m. p., director. secretariu.

* (Dr. Jarnik), care de cât-va timp se află la Bucuresci pentru studiul limbei române, este numit membru corespondent al Academiei române.

* (O fundațiune solidă). Locuitorii Romei au celebrat la 21 Aprilie 1879 ziua în care 735 de ani înainte de Crist, frații Romulus și Remus au fundat Roma. Cu această ocaziune s'au făcut mai multe festivități, între altele iluminarea tuturor monumentelor antice. Dela fundarea Romei au trecut 2632 de ani, și această fundațiune există încă și astăzi, ear memoria fraților fundatori Romulus și Remus, sperăm că nu va dispăre din inima strănepoților lor.

* (Statistica unui oraș urieș). După recensimentul cel mai din urmă, Londra acopere o suprafață de trei mile pătrate, având preste 4 milioane locuitori, cu o cincime mai puțin decât regatul Bohemiei; între care 100,000 străini dintre toate părțile lumii. În metropola engleză sunt mai mulți catolici decât în Roma, mai mulți Evrei decât în Palestina, mai mulți Irlandezi decât în Dublin și mai mulți Scotiani decât în Edingburg. La Londra în fie-care 5 minute se nasce și în fie-care 8 minute moare un om.

* (Stêrpirea Guzmanilor). Luând 1—200 Grame animale foetide, în care se moaie bucăți de șarpie sau câlți, și făcând dopuri mici bine muiate în acel licuid se depune în borțile guzmanilor. Guzmanii nepu-tând suferi acea putoare fug ne mai întorcându-se. Cine critică și nu crede, facă cercare și va afla adevărul rezultatului despre stêrpirea guzmanilor, căci aceste animale aduc colosale pagube în agricultura și industria țerei.

* (Sculatul de vreme). Persoanele ce țin a se scula și a se culca târziu vor ceti de sigur cu plăcere observațiunile următoare ale unui doctor german, publicate în diarul „World” din Londra:

Vechiul nostru proverb: „a se culca de vreme, a se scula de vreme” (early to bed early rise) și echivalentul seu frances: „a se scula la șase, a dejuna la dece, a prândi la șase, a se culca la dece, fac să trăiască omul de dece ori dece,” a primit de curând o lovitură mortală dela un doctor german, care, fără a consimți să primească ca un fapt aceasta acsiomă a înțelepciunei popoarelor, a cules observațiuni numeroase relative la obiceiurile persoanelor cari au ajuns la o etate foarte înaintată: și el a găsit că în cea mai mare parte de casuri persoanele cari trăiau mai mult erau acele cari aveau obiceiul de a se culca mai târziu.

Doctorul constată că la fie-care grup de dece persoane cari au ajuns până la 80 de ani și mai departe, opt cel puțin aveau obiceiul de-a nu se culca înainte de unu sau două ceasuri după meșul nopții. Doctorul este de părere că a se scula de vreme, tînde mai mult a diminua decât a mari energia vitală și a scurta viața. El susține că este cu totul o eroare de-a gândi că oarele matinale sînt cele mai întăritoare. Dînsul le consideră din contră ca cele mai apte de-a produce osteneală, și aerul de dimineața este mai periculos, pentru unele constituțiuni, decât aerul de sara.

* (O preumblare în marea de flacări). Sînt cîteva săptămîni, de cînd s'a ținut o probă de foc pe Prater în Viena. Inginerul Schalla inventatorul aparatului de cufundat în foc, a demonstrat modul de întrebuintare al invențiunii sale înaintea unui public numeros. Se ridicaseră șase ruguri, la care s'a fost adăogat pîcură, pucioasă, șurcele și o cantitate gigantică de petrol. Înainte de începerea producțiunii, își explică inginerul Schalla aparatul, și se îmbracă cu el înaintea publicului. Acest aparat constă dintr'un costum de guttapercha, construit ca toate costumele de cufundat în apă. Singura deosebire este, că haina e dublă, ear spațiul dintre cele două îmbrăcămîni se umple cu apă care sosese printr'o țeve; prin împropietarea continuă a apei i se dă cufundătorului mijlocul de-a petrece în căldura cea mai mare. Tot așa sosese aer printr'o țeve specială. Fața este acoperită cu o plată de metal, în care se lasă două găuri pentru ochi. La semnalul dat se aprinseră rugurile ear inginerul Schalla, îmbrăcat în costumul descris, intră în flăcări. Pe cînd căldura tot mai intensivă silia publicul să se retragă, inginerul Schalla se mișcă în flăcări cu cel mai mare sînge rece. El se urcă pe rug, resturnă lemnele aprinse, se culcă în mijlocul flăcărilor și petrecu astfel în cea mai mare liniște. În fine se arătă inginerul Schalla pompier practic, stingînd flăcările cu apa ce ieșea din țevea costumului seu. Aplausele publicului însoțiră fazele singuraticale ale producțiunii.

* (Simburi de cîreșe). Acum cînd sezonul cîreșelor a sosit, tragem atenția publicului asupra următorului cas observat de d. Dr. Bucquoy și despre care d-lui a dat relații societății de terapeutică din Paris în ședința din 24 a lunei curente: Un individ, 40 de ani, se prezintă acum cîți-va ani cu toate simptomele unei peritonite; în urma administrației cător-va purgative se făcu bine. După un an se prezintă cu aceleasi simptome, însă mult mai pronunțate, așa că după toate mijloacele terapeutice administrate, individul sucumbă. Care nu fî mirarea d-sale, cînd la autopsie se găsi în intestinul gros 236 simburi de cîreșe, formînd o masă compactă. Avis celor ce le place cîreșele și mai cu samă să închiță și simburii.

* (Păstrarea laptelui). Conservația substanțelor alimentare, datorită în mare parte progresului ce a făcut chimia aplicată la industrie, este o ramură de cunoștințe foarte importantă. Între descoperirile aceste trebuie să notăm și păstrarea laptelui prin acidul boric. După experiențele profesorului Coldwell, dela Universitatea din Cornell, dacă la temperatura de 27 grade centigrade se acresce laptele după timp de două-deci până la două-deci și două oare, se păstrează dulce în timp de cinci-deci de oare dacă se adăogă o parte de acid boric la 500 părți de lapte; adică două grame de acid boric pentru un chilogram de lapte. Același profesor a

mai constatat, că o parte de acid boric adăogat la 1000 părți de lapte în greutate se păstrează dulce în timp de cinci-deci de oare, temperatura fiind de 22 grade centigrade; adică, în cazul acesta, un gram pentru un chilogram de lapte. Dacă laptele este la temperatura sa ordinară în momentul cînd este muls, poate asemenea să rămîne dulce timp îndoit de cît acela care nu s'a supus la nici o tracterare chimică. Întrebuintarea acidului boric, în dosă de o parte pentru 1000 părți de lapte nu i vatemă calitatea, acidul acesta nefînd cătuși de puțin veninos.

* (Un magistrat pîcălit). Un potlogar apare din nou înaintea tribunalului corecțional.

— Acusatul, 40 de ani, ar trebui să ție rușine de-a te afla aici. Ai face mai bine să muncești decât să ție petreci viața în tovărășie cu desmățații.

— Tovărășie cu desmățații? răspunde acusatul cu un ton sumeț. Dar, dacă pot să vorbesc... eu îmi petrec viața cu magistrații.

* (Un satean Român) din Rucăr, trecînd în Brașov spre a ție vinde nisce lînă, după ce ție terminase comerțul, se gîti de plecare. El nu uită de-a merge la poliție spre a ție vîda pasaportul. Directorul poliției fiind un sas batjocoritor, s'adresază cîtră dînsul:

— De unde ești?

— Din Țara Românească, răspunde Românul.

— Va să țiecă D-ta ești de unde se mîncăcă mîgarii?

— Ai fost p'acolo D-tă!

— Fost, răspunde Sasul.

— Mă mir că nu te-a mîncat, adăugă sateanul plecînd.

* (Un mijloc contra rimelor). Să pisează sîmbure de căstană pădureată (*aesculus hippocastanum*), acesta se bagă apoi în apă, și cu aceasta se stropește plantele, cari pătînesc prin roaderea rimelor; Rîmele de loc es la lumină și mor. Și la fructe uscate acest mijloc veninos își are efectul seu.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.”)

Viena, 18 Iunie n. „Polit. Corr.” constată încă odată, că scirile, după cari consulul rusesc nou denumit din Bosnia s'ar fi înzestrat cu un berat al Porței, și după cari Curia romană ar refusa a tracta cu Austria în privința regulării raporturilor bisericești din Bosnia, aceste sciri ar fi neadevurate; constată că toate faimele despre mobilizare, despre pregătiri însemnate pentru intrarea în sangiacul Novi-Bazar ar fi o tendință nătîngă; guvernul ar intenționa mai întîiu trimiteră de experți, pentru a constata starea căilor și a comunicațiunilor. Atîrnă dela rezultatul final, dacă, cînd și unde va avé loc intrarea, pentru care este normativ punctul speselor. Împăratul merge de sară la Ischl, unde va petrece patrușprădece zile și a onorat pe contele Andrassy cu o nouă vizită.

London, 18 Iunie n. Escadra canalului a fost revocată din marea mediterană.

Bursa de Viena

din 18 Iunie n. 1879.

Valuta nouă imperială germană	56 95
London	416 —
Galbin	5 47
Napoleon d'aur (poli)	9 24 1/2

Economic.

Făgăraș, 13 Iunie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.50—6.20; grâu sîcărî fl. 4.50—5; sîcărî fl. 3—3.30; cucuruz fl. 3.20—3.40; ovîș fl. 2.20—2.40 orz —; mîlaiu fl. 8—9; Sămîntă de cînepă fl. —; mazere fl. 6—6.40; lînt fl. 9—10; fasolea fl. 5—5.40; prune uscate fl.; pro 100 chilo: Slănină fl.

60—70; sîmbure fl. 32—36; sîmbure lumină fl. 58—unsore fl. 52—55; cînepă fl. 45—50; sîmîntă de in fl. —; săpun fl. 58—; fîn fl. 1.60; pro hilo carne de vită 38 cr. carne de vițel 32—cr.; carne de porc 40—cr. Tîrgul de ași fî bine cercetat, fructe fură multe în tîrg și au trecut tare bine și cu înălă.

Budapesta, 14 Iunie n. În jumătatea primă a săptămînei trecute a domnit o căldură colosală. Termometrul s'a urcat până la + 23° R. În a doua jumătate însă au intrat dese vremuri grele cu torente de ploaie și ghiață, prin cari timpul s'a răcit tare și termometrul silit, a arăta acum între + 16° R, acum între + 15° R până cînd cîtră sfîșitul săptămînei arăta numai + 12° R. Totuși oamenii se plîngeau, că nu ploau; ei postese ploaie, carea de altmîntrelea nu mai pentru cucuruz, tîbac ar pute fi trebuincioasă, nici decît însă pentru tunsul oilor, stringerea rapiței și a fînului, pentru cari chiar acum este timpul. Cu îmblătirea rapiței s'a început; fînul promise a fi bun cu deosebire în lacurile, unde n'au intrat apele înneacătoare. Starea ciurșilor e îmbucurătoare. Între toate timpul umblă bine și această împregiurare a înaintat vioiciunea în comunicațiune. Bucatele ca și toate articolele de astădată au trecut slăbuț și prețurile lor sînt tare moderate. Notăm în special:

Grăul a trecut la 70,000 m. m. cu câte fl. 9—9.93; sîcără la 3000 m. m. cu câte fl. 5.20—5.25; orzul la 2000 m. m. cu câte fl. 5—5.20; ovîșul la 3000 m. m. cu câte fl. 5.70—5.75; cucuruzul 12,000 m. m. cu câte fl. 5.15—5.58; rapița s'a vîndut cu fl. 12.75; făina de astădată a avut trecere foarte slabă.

Păstăioasele asemenea au trecut rîu; în special notăm: lîntea cu fl. 8—11; mazerea cu fl. 9—11; fasolea cu fl. 6—6.75; mîlaiul cu fl. 5.10; sîmîntă de in cu fl. 12.50; toate per 100 chilogr.; Lîmile au trecut numai ca mai înainte și ici colea și ceva mai slab cu fl. 32—33 per 56 chilograme.

Porcii încă n'au avut mai bună trecere ca în săptămînilor de mai înainte. S'au aflat în tîrg 7420 capete, între acestia din Ungaria de jos 780, din România 280 și din Transilvania 300; unsore de porc s'a vîndut cu fl. 39 fără vas; slănină cu fl. 37—39; sîul cu fl. 44—45; spirtul en gros cu fl. 27.50 per 10 mii litre %.

Peile nu s'au căutat de loc, cu toate că s'au aflat foarte puține în tîrg.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 7 Iulie și 7 August imob. lui Gyuri Balla în Lac (judec. cerc. Gherla); în 2 Iulie imob. lui Iuon Roth în Rîșnov (trib. Brașov); în 28 Iunie imob. lui Nicolau Zerii în Rîșculița (judec. cerc. Baia de Cris); în 30 Iunie și 30 Iulie, apoi 2 Iulie și 2 August imob. lui Iosif Szele și soției sale în Székelyhid și Iankafalva (judec. cerc. Székelyhid); în 21 Iulie și 21 August imob. lui George Moldovan în Budiș (trib. Bistrița); în 24 Iulie și 12 Septembrie imob. lui Francisc Peterfi în Haromșag; în 18 Iulie și 5 Septembrie imob. lui George Pethő și soți în Panit (trib. Murăș-Oșorhei); în 25 Iunie și 28 Iulie imob. lui Stefan Iakab în Imecsfalva (trib. K. Oșorhei); în 20 Iunie și 20 Iulie imob. lui Samuil Grager în Dredat (judec. cerc. Teaca); în 24 Iunie imob. lui Georg Maghyari în Păucea (judec. cerc. D. Săn-Mărtin); în 17 Iulie și 16 August imob. lui Stefan și Iosif Galfy în Bozsad; în 22 Iulie și 21 August imob. lui Maniu Toader Crișan în Varmaga (trib. Deva); în 9 Iulie și 9 August imob. rămasului după Maftieu Abrușan în Gestrage (trib. Cluj); în 10 Iulie și 9 August imob. lui Vasile Tecoșiu în Dincu mare (trib. Deva); în 18 și 19 August imob. dnei Nicolau Domian în Turda (trib.); în 27 Iunie imob. lui Stefan Székely în Rusu de Jos (trib. Dej); în 28 Iulie imob. lui Albert Imecs în Imecsfalva (trib. K. Oșorhei); în 12 Iulie și 19 August imob. lui Ludovic Szabo și Moise Bedő în Crișpatak (judec. cerc. Săn-Giorg).

Rătiociniul comitetului balului român din Viena.

(Încheiere).

C. Recapitulațiune.

Percepțiuni din: a) Bucovina 10 fl., b) România 10 ruble, 522 franci, 257 fl., c) Transilvania 528 fl., d) Ungaria 145 fl., e) Viena 2 #, 65 franci, 2075 fl. Suma totală a percepțiunilor 2 #, 10 ruble, 587 franci, 3015 fl. Suma totală a percepțiunilor în bani austriaci 3303 fl. 73 cr.

II. Erogațiuni.

1. Sala, decorațiunile, tribuna, iluminarea, servițiul, etc. . . fl. 289.01
2. Ordini de danț (pentru dame 116 fl. 10 cr., pentru domni 20 fl. 10 cr.) . . . fl. 136.20
3. Orduri și buchetură de colton. fl. 42.61
4. Buchete pentru doamnele patronese și flori. fl. 94.40
5. Insignele comitetului . . fl. 18.—
6. Musica (Orchestra 120 fl., Douceur 25 fl., Instrumentați 15 fl.) fl. 160.—
7. Maestrii de danț. . . fl. 30.—
8. Taca la poliție. . . fl. 8 85
9. Trăsurile întrebuintate la invitări. fl. 100.66
10. Tipăriturile și litografii nemțesci (cărți de onoare 1700 cărți de intrare 300, cărți de invitate 1500, couverte 2100 etc.) . . fl. 186.50
11. Tipărituri românesce (150 apeluri, 1200 invitări, 300 couverte) fl. 56.95
12. Spese secretariale (cărți de adrese, recușite etc. fl. 25.22
13. Caligrafarea invitărilor pentru Maiestățile Lor, pentru membrii familiei imperiale și pentru notabilități. fl. 63.—
14. Port postal în Viena 34 fl. 61 cr. în provincie 78 fl. 11 cr. fl. 112.72
15. Comisiuni, bacșișuri și servițiu. fl. 25.27
16. Spese estraordinare . . fl. 24.—
Suma . . fl. 1373.39

III. Bilanțul.

a) Percepțiunile . . . fl. 3303.73
b) Erogațiunile. . . . fl. 1373.39
c) Venitul curat. . . . fl. 1930.34

Viena în Aprilie 1879.

Drd. Octavian Blășian, Drd. Nicolau N. Popa, președinte. cassarin.

Aprobat de comisia revêdătoare:

Andrei Bărsan, Drd. George Zoé, membru ord. membru subst.
Valeriu N. Cuman, membru ord.

ad. Nr. 86 — 1879.

2—3

EDICT.

Petru Murza din Vidacutul unguresc comitatul Udorheiului protopresbiteratul Tîrnavei de sus, carele de 4 ani a părăsit pre legiuita sa muiere Floarea Major din Vidacutul românesc, fără de-a se sci ubicațiunea lui, se citează prin aceasta a se prezenta înaintea subscrisului scaun protopresbiterat în termen de un an și o 4i, căci la din contră procesul în contrăi încaminat și în nefința lui de față se va decide.

Alma 26 Aprilie 1879.

Dela scaunul protopresbiterat al Tîrnavei de sus.

Ioan Almășan m. p., protopresb.

Însciințare.

Comuna bisericească gr. or. din Docnecea, comitatul Carașului, are necesitate pentru renovirea s. biserici și adică:

Turnul de-a să acoperi cu aramă, pîreții preste tot sînt de-a se spoi (măltări) pre din afară etc.

Toți acei d-ni maestrii, cari voesc să primească lucrul asuprăși, să se prezenteze în fața locului în termen de 14 zile.

Docnecea, în 26 Maiu 1879 st. v.

Pentru comitetul parochial.

Costa Tismonariu m. p., președinte.

Stefan Ioanovicu m. p., notariu.

[22] 3—3